

अभ्यासप्रश्नपत्रम् (2021-22)

कक्षा - नवमी

संस्कृतम् (कोड-122)

समय: - सार्धैक-होरा

सम्पूर्णाङ्कः - 40

सामान्यनिर्देशाः -

- ☞ अस्मिन् प्रश्नपत्रे दशविधप्रमुखप्रश्नाः सन्ति।
- ☞ अत्र 51 प्रश्नाः सन्ति तेषु निर्देशानुसारं केवलं 40 प्रश्नाः समाधेयाः।
- ☞ सर्वे प्रश्नाः बहुविकल्पात्मकाः सन्ति।
- ☞ सर्वेषां प्रश्नानां कृते एकः (1) अंकः निर्धारितः अस्ति।
- ☞ प्रश्नानां विकल्पेषु एकम् उचितं विकल्पं चिनुत।
- ☞ प्रश्नानां निर्देशाः ध्यानेन अवश्यं पठनीयाः।
- ☞ उचितम् उत्तरं OMR पत्रके प्रदत्ते गोले नीललेखन्या/कृष्णलेखन्या सम्यक्तया रज्जयत।

अनुप्रयुक्त-व्याकरणम्		
I.	<p>अधोलिखितवाक्येषु रेखाङ्कितदस्य सन्धिपदं सन्धिच्छेदपदं वा चिनुत - (केवलं प्रश्नचतुष्टयम्)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <u>तवाकर्ण्य</u> वीणामदीनां नदीनाम्। (क) तव् + आकर्ण्य (ख) तव + आकर्ण्य (ग) तवा + कर्ण्य (घ) तवाक् + अर्ण्य 2. <u>सूर्यातपे</u> तण्डुलान् खगेभ्यो रक्ष। (क) सूर् + आतपे (ख) सूर्या + तपे (ग) सूर्यात् + अपे (घ) सूर्य + आतपे 3. सूर्योदयात् पूर्वमेव सा <u>तत्रोपस्थिता</u>। (क) तत्रो + पस्थिता (ख) त् + अत्रोपस्थिता (ग) तत्र + उपस्थिता (घ) तत्रा + उपस्थिता 4. <u>गृहोद्याने</u> एकः आम्रवृक्षः वर्तते। (क) गृह् + उद्याने (ख) गृहाय + उद्याने (ग) गृह् + ओद्याने (घ) गृह + उद्याने 5. मया सह <u>तवागमनस्य</u> औचित्यं नास्ति। (क) तवाग् + अमनस्य (ख) तव + अगमनस्य 	1x4=4

	(ग) तव् + आगमनस्य (घ) तव + आगमनस्य	
II.	<p>अधोलिखितवाक्येषु रेखाङ्कितपदानां उचितशब्दरूपाणि प्रदत्तविकल्पेभ्यः चिनुत- (केवलं प्रश्नचतुष्टयम्)</p> <p>6. तव हस्तनिर्मितानि <u>मोदकानि</u> दृष्ट्वा अहं जिह्वालोलुपतया नियन्त्रयितुम् अक्षमः अस्मि। (क) प्रथमा एकवचनम् (ख) प्रथमा द्विवचनम् (ग) द्वितीया एकवचनम् (घ) द्वितीया बहुवचनम्</p> <p>7. <u>वसन्ते</u> लसन्तीह सरसा रसालाः। (क) प्रथमा एकवचनम् (ख) द्वितीया एकवचनम् (ग) षष्ठी एकवचनम् (घ) सप्तमी एकवचनम्</p> <p>8. त्वं भोजनं करिष्यसि? (स्वर्णस्थाली + सप्तमी एकवचनम्) (क) स्वर्णस्थाल्ये (ख) स्वर्णस्थालौ (ग) स्वर्णस्थाल्ये (घ) स्वर्णस्थाल्याम्</p> <p>9. <u>घटरचनायां</u> लीनः गायति। (क) चतुर्थी एकवचनम् (ख) पञ्चमी एकवचनम् (ग) षष्ठी एकवचनम् (घ) सप्तमी एकवचनम्</p> <p>10. त्रिंशत-सेटकमितं दुग्धम् <u>अस्माभिः</u> दातव्यम्। (क) द्वितीया बहुवचनम् (ख) तृतीया बहुवचनम् (ग) चतुर्थी बहुवचनम् (घ) षष्ठी बहुवचनम्</p>	1x4=4
III.	<p>अधोलिखितवाक्येषु रेखाङ्कितपदानां उचितधातुरूपाणि/लकाराः प्रदत्तेभ्यः विकल्पेभ्यः चिनुत- (केवलं प्रश्नचतुष्टयम्)</p> <p>11. काकः समुड्डीय तस्याः समीपम् <u>अगच्छत्</u>। (क) लट् लकार (ख) लङ् लकार (ग) लृट् लकार (घ) लोट् लकार</p> <p>12. अहं भोजनं <u>करिष्यामि</u>। (क) लोट् लकार (ख) लृट् लकार (ग) लङ् लकार (घ) लट् लकार</p>	1x4=4

	<p>13. सखीभिः सह धर्मयात्रया आनन्दिता च। (भू – लोट् लकारः, मध्यम पुरुषः, एकवचनम्) (क) भवतु (ख) भव (ग) भवेत् (घ) भूयात्</p> <p>14. निर्धना बालिका मातरं <u>सेवते</u>। (क) लोट्-लकारः, प्रथम-पुरुषः एकवचनम् (ख) लृट्-लकारः प्रथमपुरुष एकवचनम् (ग) लट् लकार प्रथम पुरुष एकवचनम् (घ) विधिलिङ् लकार प्रथम पुरुष एकवचनम्</p> <p>15. यदि परिश्रमं करिष्यसि तर्हि सफलतां <u>द्रक्ष्यसि</u>। (क) लट् लकारः (ख) लृट् लकारः (ग) लङ् लकारः (घ) लोट् लकारः</p>	
IV.	<p>नियमानुसारम् उचितं कारकविभक्तिं उपपदविभक्तिं वा प्रदत्तेभ्यः विकल्पेभ्यः चिनुत।</p> <p style="text-align: right;">(केवलं प्रश्नत्रयम्)</p> <p>16. ----- निकषा मन्दिरं वर्तते। (क) ग्रामात् (ख) ग्रामस्य (ग) ग्रामं (घ) ग्रामाय</p> <p>17. “----- विना संस्कृतिः नास्ति।” रिक्तस्थाने किं न भविष्यति? (क) संस्कृतम् (ख) संस्कृतेन (ग) संस्कृताय (घ) संस्कृतात्</p> <p>18. “पित्रा ----- पुत्राः गच्छन्ति।” रिक्तस्थाने किं न भविष्यति? (क) सह (ख) समम् (ग) सार्धम् (घ) निकषा</p> <p>19. रावणः ----- कुप्यति। (क) रामम् (ख) रामेण (ग) रामाय (घ) रामात्</p>	1x3=3
V.	<p>अधोलिखितवाक्येषु रेखाङ्कितपदानां प्रकृति-प्रत्ययौ संयोज्य विभज्य वा उचितम् उत्तरं विकल्पेभ्यः चिनुत -</p> <p style="text-align: right;">(केवलं प्रश्नचतुष्टयम्)</p> <p>20. विद्यार्थी संस्कृतं (पठ् + तुमुन्)----- पाठशालां गच्छति। (क) पठितुम् (ख) पठित्वा (ग) पठितवान् (घ) पठित्वा</p> <p>21. माता वस्त्राणि (प्र + क्षाल् + ल्यप्) ----- स्नानं करोति। (क) प्रक्षालयित्वा (ख) प्रक्षालत्वा (ग) प्रक्षाल्ल्य (घ) प्रक्षाल्य</p> <p>22. विद्यार्थिनः विद्यालयं (गम् + त्वा) ----- संस्कृतं पठन्ति। (क) गम्त्वा (ख) गम्य (ग) गत्वा (घ) गमित्वा</p> <p>23. ह्यः विद्यालये सीता गीतां (पठ् + क्तवतु)-----। (क) पठितवान् (ख) पठितवत् (ग) अपठत् (घ) पठितवती</p> <p>24. पिता सायं गृहं (आ + गम् + ल्यप्) ----- पुत्रं संस्कृतं पाठयति। (क) आगम्य (ख) आगत्य</p>	1x4=4

	(ग) आगत्वा (घ) आगन्तुम्	
VI.	<p>रिक्तस्थाने वाक्यानुगुणम् विकल्पेभ्यः उचितसंख्यापदं चिनुत - (केवलं प्रश्नत्रयम्)</p> <p>25. मम विद्यालये (30) छात्राः संस्कृतं वदन्ति। (क) त्रीणि (ख) त्रिंशत् (ग) दशाधिकत्रयम् (घ) त्रिशतम्</p> <p>26. नाट्यशालायां (4)..... नर्तक्यः नृत्यन्ति। (क) चत्वारः (ख) चत्वारि (ग) चतस्रः (घ) चत्वारः</p> <p>27. वाराणस्यां (3) प्रमुखानि मन्दिराणि सन्ति? (क) तिस्रः (ख) त्रीणि (ग) त्रयः (घ) तिस्रीणि</p> <p>28. वृक्षे (18) आम्रफलानि सन्ति। (क) अष्टादशः (ख) अष्टदशानि (ग) अष्टादश (घ) अष्टादशाः</p>	1x3=3
VII.	<p>अधोलिखितवाक्येषु उपसर्ग संयोज्य विभज्य वा रेखाङ्कितपदम् लिखितम् अस्ति। तस्य स्थाने प्रदत्तेभ्यः विकल्पेभ्यः उचितम् उत्तरं चिनुत- (केवलं प्रश्नत्रयम्)</p> <p>29. महात्मा गाँधी आमरणम् आन्दोलनं कृतवान्। (क) आम् (ख) आ (ग) आम् (घ) आण्ड्</p> <p>30. एषः मार्गः अतीव (निर् + जनः) अस्ति। (क) निरजनः (ख) निर्जन (ग) निर्जनः (घ) निरजनः</p> <p>31. शिष्याः आचार्यस्य निर्देशम् (अनु + सर्, लट्)। (क) अनुसरति (ख) अनुसरतः (ग) अनुसरन्त्यः (घ) अनुसरन्ति</p> <p>32. मूर्खप्राणिनः भूतले पशुवत् व्यर्थं (वि + चर्, लट्)। (क) विचरथः (ख) विचरति (ग) व्यचरन्ति (घ) विचरन्ति</p>	1x3-3
	पठितावबोधनम्	
VIII.	<p>रेखाङ्कित-पदानि आधृत्य समुचितं प्रश्नवाचकपदं चिनुत - (केवलं प्रश्नपञ्चकम्)</p> <p>33. वसन्ते लसन्तीह सरसा रसालाः। (क) के (ख) कस्याम् (ग) कस्मिन् (घ) कथम्</p> <p>34. लोभाविष्टा सा बृहत्तमां मञ्जूषां गृहीतवती। (क) कस्याम् (ख) कम् (ग) कीदृशीम् (घ) कीदृशाम्</p> <p>35. सखीभिः सह धर्मयात्रया आनन्दिता च भव। (क) कदा (ख) केन (ग) कया (घ) कुत्र</p>	1x5-5

	<p>36. नादन्ति सस्यं खलु वारिवाहाः। (क) कानि (ख) किम् (ग) कथम् (घ) के</p> <p>37. केवलं नन्दिन्याः सेवाम् एव करिष्यावः। (क) कस्य (ख) काः (ग) कस्याः (घ) कस्याम्</p> <p>38. अहम् निर्धनमातुः दुहिता अस्मि। (क) कस्य (ख) कस्मात् (ग) कस्मिन् (घ) कस्याः</p>	
IX.	<p>अधोलिखितवाक्येषु रेखाङ्कितपदानां प्रसङ्गानुकूलम् उचितार्थं चिनुत - (केवलं प्रश्नचतुष्टयम्)</p> <p>39. तं तण्डुलान् खादन्तं हसन्तञ्च विलोक्य बालिका रोदितुमारब्धा। (क) विज्ञाय (ख) ज्ञात्वा (ग) बोधयित्वा (घ) दृष्ट्वा</p> <p>40. काकः तण्डुलान् भक्षयन् तामपि तत्रैवाकारयत्। (क) भोजनम् (ख) भयभीतः (ग) रक्षयन् (घ) खादन्</p> <p>41. मृदुं गाय गीतिं ललित-नीति-लीनाम्। (क) मिष्टानम् (ख) मोहकम् (ग) मधुरजलम् (घ) मधुरम्</p> <p>42. तव आकर्ष्य वीणामदीनां नदीनाम्। (क) आकृष्य (ख) आकण्ठम् (ग) श्रुत्वा (घ) आकारः</p> <p>43. परं स्वर्णसोपानेन सा स्वर्ण-भवनम् आरोहत्। (क) वृक्षः (ख) वनम् (ग) मन्दिरम् (घ) प्रासादम्</p>	1x4=4
X.	<p>भाषिककार्यसम्बद्धानां प्रश्नानां समुचितम् उत्तरं विकल्पेभ्यः चिनुत - (केवलं प्रश्नषट्कम्)</p> <p>44. “निनादय नवीनामये वाणि! वीणाम्” अस्मिन् वाक्ये सम्बोधनपदं किम्? (क) निनादय (ख) नवीनामये (ग) वाणि (घ) वीणाम्</p> <p>45. “लतानां नितान्तं सुमं शान्तिशीलम्” अत्र ‘सुमं’ पदस्य पर्यायपदं किम्? (क) सुन्दरम् (ख) सुखदम् (ग) शीतलम् (घ) पुष्पम्</p> <p>46. “मृदुं गाय गीतिं ललित-नीति-लीनाम्” अत्र क्रियापदं किम्? (क) मृदुं (ख) गाय (ग) गीतिं (घ) नास्ति</p> <p>47. “वसन्ते लसन्तीह सरसा रसालाः” अत्र ‘रसालाः’ इत्यस्य पर्यायपदं किम्? (क) रसपूर्णाः (ख) जलपूर्णाः (ग) आम्राः (घ) भ्रमराः</p> <p>48. “ग्रामे एका वृद्धा स्त्री न्यवसत्” अस्मिन् वाक्ये विशेष्यपदं किम्? (क) ग्रामे (ख) एका (ग) वृद्धा (घ) स्त्री</p>	1x6=6

	<p>49. “एकः विचित्रः काकः समुड्डीय तस्याः समीपम् अगच्छत्” अत्र विशेष्यपदं किम्? (क) समीपम् (ख) विचित्रः (ग) काकः (घ) तस्याः</p> <p>50 “अहमिच्छामि यत् त्वम् सर्वदा अत्रैव तिष्ठ परं तव माता तु एकाकिनी वर्तते” अत्र अव्ययपदं किं नास्ति? (क) यत् (ख) अत्रैव (ग) सर्वदा (घ) तव</p> <p>51. “विक्रयणाय एव एते” अत्र का विभक्तिः? (क) द्वितीया (ख) तृतीया (ग) चतुर्थी (घ) सप्तमी</p>	
--	--	--